

RADYOTERAPİ ALAN BAŞ-BOYUN KANSERLİ HASTALARDA BAKIM

FR-HYE-04-432-12

Baş ve boyun bölgesindeki kanserlerin tedavisinde uygulanan radyoterapi yönteminin bazı yan etkileri olabilmektedir. Bu yan etkilerin bazıları kalıcı bazıları geçicidir. Bunlardan bazıları;

- Baş ve boyun derisinde güneş yanığı tarzında cilt problemleri
- Ses kısıklığı
- Tat alma duyusunda azalma
- Ağız ve boğazda kızarıklık, acı ve ağrı
- Tedavi süresince yeme içmeyi zorlaştıran ağız ve boğaz içi yaralar
- Tükürük bezlerindeki kalıcı hasara bağlı olarak ağız kuruluğu, yeme ve yutmada güçlük, diş çürükleri

Öneriler

- Ağız mukozasını tahriş eden yiyecek ve içeceklerden sakınılması (çok sıcak, baharatlı, asidik, sert), gerekliyse doktor istemiyle hastanın enteral veya parenteral beslenme ile desteklenmesi
- Ağız bakımı eğitimi verilmesi (yumuşak diş fırçası kullanımı; ağız gargarası hazırlama vb.)
- Ağız kuruluğunda: ortamın nemlendirilmesi, yapay tükürük preparatları kullanılması, oral hijyene dikkat edilmesi
- Mukozit geliştiğinde ağız bakım sıklığının artırılması
- 2-4 saatte bir %0,9'luk NaCl/NaHCO₃ (karbonat) ile ağız bakımının yapılması
- Tükürük salgısını arttırmak için kafein içermeyen sıvılardan günlük en az 8-10 bardak tüketilmesi, şekerli sakız çiğnenmesi,
- Mukozit ile ilişkili ağrı varsa hekim istemiyle analjezik uygulanması
- Tedavi alanının basınç ve sürtünmelere karşı korunması (bol ve pamuklu giysiler giyilmesi, tırnaklarının kısa olması, kravat gibi boynu sıkı giysilerin kullanılmaması)
- Parfüm, deodorant, losyon gibi kozmetik ürünler ve bitkisel yağların tedavi bölgesine sürülmemesi
- Tedavi bölgesinin sıcak-soğuk uygulamalardan ve direkt güneş ışığından sakınılması gerekiyorsa güneş koruyucu krem kullanılması
- Radyodermatiti önlemek için koruyucu kremlerin tedavi seansından çıktıktan sonra sürülmesi ve işlemin gün boyu tekrarlanması
- Tıraş için elektrikli makine kullanılması
- Sigara ve alkol kullanımından kaçınılması

Hazırlayan:

Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Radyasyon Onkolojisi AD
Radyasyon Onkolojisi Hemşiresi Sevginar Dönmez

Danışılan:

Doç Dr Candan Demiröz Abakay